

Mikä on SecMeter RADA?

SecMeter RADA (Resilience Analysis & Dependency Assessment) on liiketoimintaprosessien riippuvuuksien, vikapisteiden ja jatkuvuuden arviointimenetelmä. Liiketoimintaprosessien tunnistaminen on tärkeää, koska yritys ei tuota arvoa organisaatiokaaviolla vaan prosesseilla. Jos prosesseja ei tunnisteta, myöskään niiden riippuvuuksia, riskejä tai kehittämistarpeita ei voida hallita. RADA:n avulla tunnistetaan:

- prosessin kriittiset vaiheet
- prosessin riippuvuudet
- yksittäiset vikapisteet (SPOF)
- liiketoimintariskit
- jatkuvuuden hallintakeinot
- kehittämistoimenpiteet
- johdon tärkeimmät riskit

Menetelmä perustuu Business Impact Analysis (BIA) -menetelmään, jota on laajennettu riippuvuus- ja vikapisteanalyysillä.

RADA tuottaa automaattisesti riippuvuusindeksin (RDI) jokaiselle riippuvuudelle, jota Dashboard hyödyntää tilannekuvan muodostamisessa. Tämä ominaisuus tarjoaa:

Riippuvuuksien automaattisen kriittisyystason luokittelun.

RDI-arvoihin perustuvan johdon Top 10 -raportin.

Arvioinnin eteneminen

RADA-menetelmässä arvioidaan yrityksen liiketoimintaprosessin riippuvuutta. Toisin sanoen arvioinnissa tarkastellaan valitun liiketoimintaprosessin riippuvuuksia. Arviointi etenee seuraavassa järjestyksessä:

Vaihe 1

- Prosessin perustiedot

Vaihe 2

- Prosessin kriittiset vaiheet 1–5

Vaihe 3

- Riippuvuuskortit (DEP)

Vaihe 4

- Vikapistekortit (VP)

Vaihe 5

- Riippuvuuksien hallinta

Vaihe 6

- Dashboard

Vaihe 7

- Johdon yhteenveto

Prosessin perustiedot

Yritys

- Kirjaa arvioitavan organisaation nimi.

Esimerkki:

- Konepaja Oy
- Liiketoimintaprosessi

Kirjaa arvioitava prosessi

Esimerkkejä:

- Asiakaspalvelu
- Tilaus-toimitusprosessi
- Ostotoiminta
- Tuotannonsuunnittelu
- Palkanmaksu
- Huoltopalvelu

Prosessin omistaja

- Henkilö tai rooli, joka vastaa prosessista.

Esimerkki:

- Tuotantopäällikkö
- Logistiikkapäällikkö

Arvioija

- Arvioinnin laatija.

Esimerkki:

- Matti Meikäläinen

Prosessin kuvaus

- Kuvaa lyhyesti mitä prosessi tekee.

Hyvä vastaus:

- Prosessi vastaanottaa asiakastilaukset, suunnittelee tuotannon, valmistaa tuotteet ja toimittaa ne asiakkaalle.

Huono vastaus:

- Hoitaa tuotantoa.

Katkoksen vaikutus liiketoimintaan

- Mitä tapahtuu, jos prosessi pysähtyy?

Esimerkki:

- Asiakastoimitukset keskeytyvät. Liikevaihto pysähtyy. Viivästyksset aiheuttavat sopimussakkoja.

Prosessin kriittiset vaiheet

Kirjaa prosessin tärkeimmät vaiheet.

Esimerkki:

Vaihe	Kuvaus
1	Tilauksen vastaanotto
2	Tuotannosuunnittelu
3	Materiaalien hankinta
4	Valmistus
5	Toimitus asiakkaalle

Kriittisyysluokka

Yrityksen liiketoimintaprosessin kriittisyys tarkoittaa sitä, kuinka tärkeä kyseinen prosessi on yrityksen liiketoiminnan jatkuvuuden, asiakkaiden, talouden, turvallisuuden tai lakisääteisten velvoitteiden kannalta.

Yksinkertaistettuna kysymys kuuluu: Mitä tapahtuu yritykselle, jos tämä prosessi pysähtyy? Mitä vakavammat seuraukset prosessin keskeytymisellä on, sitä kriittisempi prosessi on. Valitse jokaiselle vaiheelle luokka.

A – Kriittinen

- Katkos pysäyttää liiketoiminnan välittömästi.

Esimerkki:

- Tuotannonohjaus

B – Tärkeä

- Katkos haittaa toimintaa merkittävästi.

Esimerkki:

- Varastonhallinta

C – Tukeva

- Toiminta jatkuu jonkin aikaa ilman vaihetta.

Esimerkki:

- Raportointi

D – Rutiini

- Ei merkittävää vaikutusta liiketoimintaan.

Esimerkki:

- Arkistointi

Riippuvuuskortit (DEP)

Riippuvuuskortti (DEP = Dependency Card) on RADA -menetelmän keskeinen analyysityökalu, jolla tunnistetaan ja dokumentoidaan yksittäinen tekijä, josta liiketoimintaprosessi on riippuvainen.

Yksinkertaistettuna riippuvuuskortti vastaa kysymykseen: Mitä tämä prosessi tarvitsee toimiakseen? Tai mikä estäisi prosessin toiminnan, jos sitä ei olisi käytettävissä?

Riippuvuuden yksilöivä nimi

- Nimi, jolla riippuvuus tunnistetaan.

Hyviä esimerkkejä:

- SAP-toiminnanohjaus
- Asiakastilausten käsittely
- Sähkönjakelu
- Avainasiantuntija
- Kuljetuspalvelut

Huono esimerkki:

- Järjestelmä

Miksi riippuvuus on tärkeä?

- Kuvaa riippuvuuden operatiivinen merkitys.

Esimerkki:

- Kaikki tuotantotilaukset käsitellään tämän järjestelmän kautta.

Mitä tapahtuu ilman sitä?

- Kuvaa vaikutus, jos riippuvuus ei ole käytettävissä.

Esimerkki:

- Tuotanto pysähtyy 30 minuutissa.

Riippuvuustyyppi

Valitse:

- Prosessi
- Henkilö
- Järjestelmä
- Tieto
- Toimittaja
- Palvelu
- Infrastrukturi

Riippuvuusindeksi (RDI)

Riippuvuusindeksi (RDI, Dependency Index) on SecMeter RADA -työkalun automaattisesti laskema tunnusluku, joka kuvaa yksittäisen riippuvuuden kriittisyyttä liiketoimintaprosessin jatkuvuuden kannalta.

RDI auttaa tunnistamaan ne riippuvuudet, joiden häiriintyminen aiheuttaisi suurimman vaikutuksen prosessin toimintaan. Mitä korkeampi indeksi on, sitä tärkeämpää on varmistaa kyseisen riippuvuuden toimivuus ja hallinta.

Käyttäjän ei tarvitse syöttää RDI:tä itse. Järjestelmä laskee arvon automaattisesti arvioinnin yhteydessä annettujen vastausten perusteella.

Mihin riippuvuusindeksi perustuu?

Riippuvuusindeksi muodostuu useiden arviointitekijöiden yhteisvaikutuksesta, kuten esimerkiksi:

- kuinka nopeasti riippuvuuden häiriö vaikuttaa prosessiin
- kuinka pitkä katkos voidaan hyväksyä
- onko riippuvuudelle korvaavaa ratkaisua
- onko riippuvuus dokumentoitu
- sisältääkö riippuvuus merkittävän vikapisteen
- onko siihen liittyviä kehittämistoimenpiteitä vielä avoinna

Näiden tietojen perusteella järjestelmä laskee automaattisesti riippuvuusindeksin asteikolla 0–100.

Mitä RDI-arvo tarkoittaa?

RDI	Taso	Tulkinta
90–100	Kriittinen	Riippuvuus muodostaa erittäin suuren jatkuvuusriskin ja vaatii välittömiä hallintatoimenpiteitä.
75–89	Korkea	Riippuvuus on merkittävä ja sen hallintaa tulee kehittää suunnitelmallisesti.
50–74	Merkittävä	Riippuvuus on tärkeä, mutta sen hallintakeinot ovat osittain riittäviä.
25–49	Hallittava	Riippuvuus on pääosin hallinnassa, mutta kehittämismahdollisuuksia voi olla.
0–24	Matala	Riippuvuus aiheuttaa vähäisen jatkuvuusriskin nykyisessä toimintaympäristössä.

Miten RDI:tä hyödynnetään?

Riippuvuusindeksiä voidaan käyttää esimerkiksi:

- kriittisimpien riippuvuuksien tunnistamiseen
- kehittämistoimenpiteiden priorisointiin
- resurssien kohdentamiseen
- johdon raportointiin
- jatkuvuudenhallinnan seurantaan
- arviointien vertailuun eri ajankohtina

Vikapistekortti (VP)

Vikapistekortti (VP = Vikapistekortti / Vulnerability Point Card) on RADA -menetelmän ominaisuus, jolla tunnistetaan ja analysoidaan riippuvuuden sisällä oleva merkittävin keskeytys- tai häiriöriski.

Yksinkertaistettuna vikapistekortti vastaa kysymykseen: Mikä tässä riippuvuudessa voi pettää ja aiheuttaa suurimman haitan, kuten keskeytymisen liiketoimintaprosessille?

Vikapisteluokitukset

- Tekninen / mekaaninen

Esimerkki:

- Ainoa tuotantolinja

Henkilö / osaaminen

Esimerkki:

- Vain yksi henkilö osaa ylläpitää järjestelmää

Materiaali / toimittaja

Esimerkki:

- Yksi raaka-ainetoimittaja

Digitaalinen / automaatio

Esimerkki:

- Pilvipalvelu ilman varajärjestelmää

Useita vikapisteitä

- Valitaan silloin kun riski muodostuu useasta tekijästä.

Mikä se on?

Esimerkki:

ERP-järjestelmä

Miksi se on vikapiste?

Esimerkki:

Kaikki tuotannon työjonot tulevat järjestelmästä.

Aikasieto

Kuinka kauan voidaan toimia ilman sitä?

Valitse:

- Alle 1 h
- 1–4 h
- 4–8 h
- 8–24 h
- 1–3 vrk
- Yli 3 vrk

Hallintakeino

- Miten riskiä hallitaan?

Esimerkki:

- Päivittäiset varmistukset ja varapalvelin.

Kehittämistoimet

Kehittämistoimenpiteet ovat konkreettisia toimenpiteitä, joilla hallitaan ja poistetaan arvioinnissa tunnistettuja riippuvuuksia, vikapisteitä, riskejä tai jatkuvuuspuutteita.

Yksinkertaistettuna kehittämistoimenpide vastaa kysymykseen: Mitä meidän pitää tehdä, jotta riski pienenee tai toimintakyky paranee?

Riippuvuus- ja vikapisteanalyysin tarkoitus ei ole pelkästään tunnistaa ongelmia. Todellinen hyöty syntyy vasta silloin, kun tunnistetuille riskeille tehdään jotain. Kirjaa konkreettiset parannukset.

Hyvä kehittämistoimi:

- Koulutetaan kaksi varahenkilöä ERP-järjestelmän ylläpitoon.

Huono kehittämistoimi:

- Parannetaan toimintaa.

Vastuutaho

Esimerkki:

- IT-päällikkö

Tavoitepäivä

Esimerkki:

- 31.12.2026

Tila

Tila liittyy kehittämistoimenpiteiden seurantaan. Sen tarkoitus on kertoa johdolle yhdellä silmäyksellä, missä vaiheessa riskin hallinta tai parannustoimenpide on.

Valitse:

- Avoin
- Käynnissä
- Valmis

Dashboard

Dashboard on RADA -menetelmän automaattisesti muodostuva tilannekuva, joka kokoaa arvioinnin tärkeimmät tulokset yhteen näkymään. Dashboardin tarkoitus on vastata kysymykseen: Mikä on arvioidun liiketoimintaprosessin nykyinen riippuvuus-, vikapiste- ja jatkuvuustilanne?

Se toimii johdon, prosessin omistajan ja arvioijan nopeana tilannekuvana ilman, että kaikkia riippuvuus- ja vikapistekortteja tarvitsee käydä erikseen läpi.

Dashboard näyttää automaattisesti:

- löydetyt riippuvuudet
- vikapisteet
- dokumentoimattomat riippuvuudet
- korvaamattomat riippuvuudet
- avoimet kehittämistoimet
- riippuvuussuhteet
- vikapistetyyppien jakauman

Johdon yhteenveto

Johdon yhteenveto hyödyntää riippuvuusindeksiä automaattisesti. Raportin Top 10 merkittävintä riippuvuutta -luettelo muodostuu korkeimpien RDI-arvojen perusteella. Näin johto näkee nopeasti, mitkä riippuvuudet ovat yrityksen toiminnan jatkuvuuden kannalta tärkeimpiä ja mihin kehittämistoimet kannattaa kohdistaa ensimmäiseksi.

Johdon kannattaa kiinnittää huomiota erityisesti:

Löydetyt riippuvuudet

- Kuinka monta merkittävää riippuvuutta prosessista löytyi.

Vikapisteet

- Kuinka monta yksittäistä keskeytysriskiä löytyi.

Korvaamattomat riippuvuudet

- Riippuvuudet, joille ei ole vaihtoehtoa.

Dokumentoimattomat riippuvuudet

- Riippuvuudet, joiden hallintaa ei ole kuvattu.

Top 10 merkittävintä riippuvuutta

- Nämä ovat organisaation tärkeimmät jatkuvuusriskit.
- Niiden hallinta kannattaa priorisoida ensimmäisenä.

Arvioinnin onnistumisen tunnusmerkit

Hyvä arviointi sisältää:

- kaikki kriittiset vaiheet tunnistettu
- vähintään tärkeimmät riippuvuudet dokumentoitu
- merkittävät vikapisteet tunnistettu
- jokaiselle merkittävälle vikapisteelle hallintakeino
- kehittämistoimet määritetty
- vastuut ja aikataulut sovittu

Jos nämä kohdat täyttyvät, SecMeter™ RADA antaa johdolle luotettavan kuvan prosessin jatkuvuudesta, riippuvuuksista ja keskeisistä riskeistä.